

UCHWAŁA Nr III/15/2014
RADY GMINY PSARY
z dnia 18 grudnia 2014r.

**w sprawie: UCHWALENIA ROCZNEGO GMINNEGO PROGRAMU
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
W GMINIE PSARY**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym / tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 594 z późniejszymi zmianami/ oraz w związku z art. 4¹ ust. 1,2,5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. jednolity tekst z 2012 roku poz.1356 z późniejszymi zmianami).

UCHWAŁA
RADY GMINY PSARY

§ 1

Przyjąć Gminny Roczny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok składający się z działań:

**1. GMINNY PROGRAM ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH W GMINIE PSARY NA ROK 2015**

stanowi Załącznik Nr 1 do niniejszej Uchwały

**2.HARMONOGRAM KOSZTÓW GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE PSARY.**

stanowi Załącznik Nr 2 do niniejszej Uchwały

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Psary.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Psary
/-/ Jacenty Kubica

UZASADNIENIE

Do Uchwały Nr III/15/2014 Rady Gminy Psary z dnia 18 grudnia 2014r. roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok w Gminie Psary.

Konieczność uchwalenia przez Radę Gminy Psary Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok wynika z przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2012 roku poz.1356 z późn. zm.).

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Przyjęcie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015, jest niezbędne dla realizacji określonych w nim celów wychodzących naprzeciw istotnym problemom społeczności lokalnej w obszarze profilaktyki uzależnień.

Podstawowym celem Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów, ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych osób uzależnionych, propagowanie zdrowego stylu życia bez używek, promowanie postaw prospołecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Rozmiar występujących problemów alkoholowych stanowi poważne zagrożenie dla społecznego i ekonomicznego funkcjonowania mieszkańców naszej Gminy. Szczególną uwagę należy zwrócić na problem spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież. Dlatego ważnym elementem programu są działania zmierzające do wyeliminowania picia alkoholu przez dzieci i młodzież. W tym celu konieczne jest wdrażanie programów profilaktycznych i propagowanie zdrowego stylu życia. Programy profilaktyczne i edukacyjne obejmują oprócz dzieci i młodzieży rodziców opiekunów, bowiem ich uzależnienia dezorganizują życie rodzinne i wpływają negatywnie na rozwój dzieci.

Wobec powyższego przedstawiono projekt uchwały.

Załącznik Nr 1

do Uchwały Nr III/15/2014

RADY GMINY PSARY

z dnia 18 grudnia 2014 roku

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI

I

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

GMINY PSARY

na 2015 rok

SPIS TREŚCI

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

	Strony
Wstęp.....	5
Rozdział I	
Diagnoza stanu problemów alkoholowych	8
Rozdział II	
Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	13
Rozdział III	
Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	18
Rozdział IV	
Rekomendacje	23
Rozdział V Realizatorzy Programu	23
Rozdział VI Zasady wynagrodzenia członków GKRPA	30
Rozdział VII	
Źródła finansowania	31

Wstęp

Nadmierne spożywanie alkoholu stanowi jeden z najbardziej szkodliwych czynników mających wpływ na zdrowie i życie osób uzależnionych i ich rodzin. Tak zwane szkodliwe picie może być przyczyną wielu schorzeń somatycznych i psychicznych.

Alkoholizm jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną.

Nie ulega wątpliwości, że istnieją istotne powiązania między nadużywaniem alkoholu a wykluczeniem społecznym. Utrata pracy i zdolności do efektywnego funkcjonowania w rolach społecznych, przemoc, agresja, zaniedbanie podstawowych obowiązków rodzinnych, a w przypadku ciężarnych kobiet nadużywających alkoholu, poważne uszkodzenie płodu, czego konsekwencją jest m.in. Alkoholowy Zespół Płodowy (FAS)- to tylko niektóre skutki społeczne nadmiernego picia.

Najbardziej poszkodowane są jednak dzieci osób uzależnionych, to ich rozwój emocjonalny i psychofizyczny jest często zaburzony. Życie w ciągłym stresie, poczuciu zagrożenia doświadczanej przemocy tak psychicznej jak i fizycznej prowadzi do zaburzeń zachowania, a w konsekwencji do łamania prawa, prowadzącego do wykluczenia społecznego. Pozostawione bez wsparcia i pomocy terapeutycznej dzieci alkoholików często sięgają po substancje psychoaktywne i powiększają liczbę osób uzależnionych. Alkoholizm powoduje znaczne straty nie tylko społeczne, ale i ekonomiczne w skali gospodarki całego kraju – koszty leczenia, wypadków drogowych, zaangażowanie wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej, ubezpieczeń, lecznictwa odwykowego, przedwczesnej umieralności, spadek wydajności pracy i wiele innych. Jak wynika z analizy PARPA w Polsce straty wynikające z używania i nadużywania alkoholu można szacować na poziomie 22 – 35 mld. zł. rocznie. Światowa Organizacja Zdrowia alkohol kwalifikuje na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka mających wpływ na zdrowie i życie ludności i wymienia ponad 60 rodzajów urazów i schorzeń, których przyczyną może być alkohol.

Z raportu badań opublikowanego przez TNS w październiku 2013 roku - Spożycie alkoholu w Polsce wynika, że 89% dorosłych spożywa alkohol, 11% to abstynenci.

Wśród kobiet 80% dorosłych kobiet spożywa alkohol, 20% to abstynentki.

Statystycznie na jednego Polaka przypada 9,25l. alkoholu.

Kto spożywa alkohol?

Wśród osób lepiej wykształconych więcej jest pijących niż wśród osób z wykształceniem średnim czy zasadniczym zawodowym.

Wykształcenie:

- podstawowe – 70%
- zasadnicze zawodowe – 81%
- średnie – 84%
- wyższe – 90%

Z wiekiem pojawia się coraz więcej abstynentów.

W grupie wiekowej :

- 18 – 24 lat – ledwie 6%
- 25 – 29 lat – 9%
- 30 – 39 lat - 12%
- 40 – 49 lat - 12%
- 50 – 59 lat - 19%
- od 60 lat - 27%

Z badań TNS Polska wynika, że najchętniej Polacy spożywają alkohol we własnym domu (67%) oraz u przyjaciół, znajomych(24%), głównie dla relaksu lub ze względu na szczególne okazje.

W strukturze spożycia dominuje piwo(87,6%), na drugim miejscu są mocne alkohole (7%), dalej wino(5,3%). Na szczególną uwagę zasługują różnice w spożyciu alkoholu związane z płcią konsumenta. Kobiety szczególnie preferują wino – piją go więcej niż mężczyźni – oraz drinki. Mężczyźni piją przede wszystkim piwo i mocne alkohole. Także styl konsumpcji jest zróżnicowany: mężczyźni częściej piją dla odświeżenia, bez szczególnych okazji, kobiety zazwyczaj piją dla towarzystwa ze znajomymi lub partnerami. Ogólnokrajowe dane epidemiologiczne wskazują na zmiany we wzorcach picia i narastające rozmiary problemów związanych z alkoholem. W ostatnich latach, wzrasta liczba kobiet ryzykownie i nadmiernie pijących. Napoje alkoholowe ciągle stanowią substancję psychoaktywną, najbardziej powszechną wśród młodzieży. Należy też wspomnieć, że rodziny, w których występuje problem alkoholowy zwykle charakteryzuje niższy statut socjoekonomiczny, ograniczone możliwości związane z wykształceniem czy podjęciem pracy. Ta grupa rodzin szczególnie narażona jest na występowanie przemocy, aczkolwiek to zjawisko dotyczy nie tylko rodzin dysfunkcyjnych, ale i tych dobrze sytuowanych, w których na pozór nie występują problemy. Z badań ARC Rynek i Opinia (ARC) wynika, że osoby działające pod wpływem alkoholu stanowiły połowę wszystkich sprawców przemocy domowej, przy czym z roku na rok coraz większa grupa stanowiących przemoc to osoby trzeźwe .

W Gminie Psary działa Punkt Konsultacyjny

Jednym z elementów polityki społecznej prowadzonej przez nasz samorząd jest monitorowanie problemów alkoholowych i podejmowanie różnych form działań służących ich rozwiązaniu oraz zmniejszeniu ich dolegliwości. Podstawą prawną do prowadzenia działań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi Ustawa z dnia 28 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2012 roku poz. 1356 z późn. zm.).Ustawa określa najważniejsze kategorie zadań, które powinny być realizowane przez samorządy gminne w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok zawiera zadania określone w ww. ustawie, które będą realizowane w formach dostosowanych do aktualnych potrzeb lokalnych, z wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień. Głównymi założeniami Programu jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu, rozwój działań związanych z profilaktyką rozwiązywaniem problemów alkoholowych, wzrost społecznej świadomości dotyczącej tej tematyki oraz doskonalenie współpracy pomiędzy osobami i instytucjami.Program uwzględnia działania z profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, które będą skierowane do wszystkich mieszkańców naszej gminy. Zawiera działania profilaktyczne – informacyjne, edukacyjne, mające na celu propagowanie zdrowego stylu życia i zmianę postaw przy użyciu sprawdzonych programów profilaktycznych, odpowiadających na środowiskowe zapotrzebowanie.

Zakłada realizację działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej, wskazującej.

Profilaktyka uniwersalna ma na celu przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych, zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka. Działania te dotyczą zagrożeń rozpowszechnionych takich jak np. używanie substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, nikotyna, dopalacze) czy przemoc.

Odbiorcami działań profilaktyki uniwersalnej jest ogół populacji: dzieci, młodzież szkolna, społeczność lokalna. Grupy, do których są kierowane działania profilaktyki uniwersalnej nie są uprzednio diagnozowane pod względem poziomu ryzyka zachowań problemowych, choć w obrębie grupy poszczególne jednostki mogą się różnić stopniem zagrożenia i rodzajem czynników ryzyka. Zachowania ryzykowne są to zachowania niosące ryzyko negatywnych konsekwencji, zarówno dla zdrowia fizycznego i psychicznego jednostki jak i dla otoczenia

społecznego. Do zachowań ryzykownych zaliczamy palenie tytoniu, używanie środków psychoaktywnych(alkoholu, narkotyków, leków), wczesna aktywność seksualną, zachowania agresywne i przestępcze. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej, papierosowej adresowane dla całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi. Profilaktyka selektywna ma na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych. Cele te mogą być osiągnięte między innymi poprzez ograniczanie czynników ryzyka związanych ze środowiskiem rodzinnym i rówieśniczym, poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego. Kształtowanie adekwatnych przekonań normatywnych dotyczących alkoholu, promocję postaw prozdrowotnych oraz wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem alkoholu przez dzieci. Metody profilaktyki selektywnej obejmują takie działania jak m.in. dostarczanie informacji na temat ryzyka związanego z używaniem substancji, poradnictwo indywidualne, poradnictwo rodzinne, terapia pedagogiczna, organizacja czasu wolnego (tzw. zajęcia alternatywne). W tych działaniach jest uwzględnione specyficzne problemy potrzeby uczestników programu. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym. Profilaktyka selektywna jest działaniem uprzedzającym. Profilaktyka wskazująca jest ukierunkowana na działania kierowane do jednostek, u których rozpoznano pierwsze objawy zaburzeń lub szczególnie zagrożonych rozwojem problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych (alkoholu). Działania ukierunkowane są na indywidualną diagnozę przyczyn problemu i podjęcie stosownej interwencji.

Rozdział I

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminę Psary zamieszkuje (stan 30.11. 2014r.) –11.611 osób, w tym :

kobiet – 6.065

mężczyzn – 5.546

do 18 roku życia –1.895 osób

powyżej 18 roku życia – 9.716 osób

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy (stan na 31.10.2014 r.) zarejestrowanych jest 492 osoby bezrobotne, w tym:

263 kobiety;

229 mężczyzn.

Z prawem do zasiłku jest 77 osób, w tym 45 kobiet, 32 mężczyzn.

Bez prawa do zasiłku jest 415 osób, w tym 218 kobiet, 197 mężczyzn.

Na terenie Gminy Psary są dwa zespoły szkolno - przedszkolne , dwie szkoły podstawowe, jedno gimnazjum. Instytucjonalną działalność na rzecz pomocy osobom i rodzinom będących w trudnej sytuacji życiowej prowadzi Ośrodek Pomocy Społecznej w Psarach.

Powodem przyznania pomocy dla tych rodzin było:

lp	Powody przyznania pomocy	2013 rok	6 m-cy 2014 roku
1	Ilość rodzin korzystających z pomocy	284	193
2	ubóstwo	160	72
3	bezrobocie	118	75
4	niepełnosprawność	94	76
5	długotrwała choroba	146	102
6	przemoc w rodzinie	30	17
7	ochrona macierzyństwa	20	13
8	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	63	60

9	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	3
10	Kłęski żywiołowe	-	-
11	Zdarzenia losowe	2	-
12	alkoholizm	14	12
13	bezdomność	6	4
14	Sytuacje kryzysowe	1	1

Zadania własne gminy

lp	Forma przyznania pomocy	2013 rok	6 m-cy 2014 roku
1	Udzielenie schronienia	5	3
2	Usługi opiekuńcze	6	6
	Zasiłki stałe	32	30
4	Zasiłki okresowe	38	36
5	Zasiłki celowe i pomoc w naturze	143	92
6	Liczba dzieci korzystających z pomocy OPS – dożywianie dzieci w szkołach	69	43

Według danych statystycznych Komisariatu Policji w Wojkowicach na terenie Gminy Psary popełniono

lp	Rodzaj popełnionych przestępstw	2013 rok	8 miesięcy 2014 roku
1.	Popełnione przestępstwa na terenie gminy Psary	99	53
2	Ilość sprawców będących pod wpływem alkoholu	b.d.	b.d.
3	Ilość interwencji w miejscach publicznych	366	315
4	Ilość interwencji domowych	194	97
5	Ilość wniosków o ukaranie art.51 kw skierowanych do sądu	1	0
6	Ilość zatrzymanych kierowców będących pod wpływem alkoholu	17	11
7	Ilość sporządzonych Niebieskich Kart	12	10
8	Ilość sprawców przemocy domowej	10	17
9	Ilość nieletnich zatrzymanych pod wpływem alkoholu	0	0
10	Ilość nieletnich zatrzymanych pod wpływem narkotyków	0	1
11	Ilość kierowców będących pod wpływem narkotyków	0	0
12	Ilość osób zatrzymanych za handel narkotykami	0	0
13	Ilość wszczętych postępowań o znęcanie się w rodzinie	12	2

Napoje alkoholowe ciągle stanowią substancję psychoaktywną najbardziej powszechną wśród młodzieży. Z przeprowadzonych badań ankietowych Punktu Konsultacyjnego w Gimnazjum w Psarach wynika, że problem spożywania przez młodzież napojów alkoholowych stanowi wyzwanie dla profilaktyki i ograniczenie dostępności wyrobów spirytusowych.

Badanie ankietowe dotyczące spożywania alkoholu przez młodzież gimnazjalną wykazują:

rocznik	płeć	Liczba procentowa
1996	kobiet	2,1%
1996	mężczyźni	0,5%
1997	kobiety	11,3%
1997	mężczyźni	14,4%
1998	kobiety	8,8%
1988	mężczyźni	9,3%
1999	kobiety	4,1%
1999	mężczyźni	3,6%

Na pytanie Czy Twoi rodzice wiedzą, że pijesz alkohol respondenci odpowiedzieli twierdząco:

rocznik	płeć	Liczba procentowa
1996	kobiety	1,1%
1996	mężczyźni	0%
1997	kobiety	11,7%
1997	mężczyźni	10,6%
1998	kobiety	7,4%
1988	mężczyźni	8,5%
1999	kobiety	6,4%
1999	mężczyźni	2,1%

Na pytanie w jakich okolicznościach piją alkohol, odpowiedzią było, że 57,8% na imprezach towarzyskich, a 41,2% na uroczystościach rodzinnych.

Najczęściej spożywanym alkoholem jest piwo.

Należy też wspomnieć, że rodziny, w których występuje problem alkoholowy zwykle charakteryzuje niższy statut socjoekonomiczny, ograniczone możliwości związane z wykształceniem czy podjęciem pracy. Ta grupa rodzin szczególnie narażona jest na występowanie przemocy, aczkolwiek to zjawisko dotyczy nie tylko rodzin dysfunkcyjnych, ale i tych dobrze sytuowanych, w których na pozór nie występują problemy.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzieliła 72 porady osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym. W wyniku prac GKRPA dwie osoby dobrowolnie podjęło leczenie odwykowe w zamkniętych ośrodkach leczenia odwykowego.

W Punkcie Konsultacyjnym do 30 listopada 2014 roku skorzystało 314 osób:

- z porad psychologa – 33 osoby;
- z porad prawnika prawa rodzinnego i karnego – 30 osób
- z porad terapeuty ds. uzależnień – 237 osób
- z porad logopedy – 14 dzieci

Mając świadomość występujących problemów podjęto działania zmierzające do ograniczenia spożycia alkoholu poprzez zasady usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych, limitu punktów sprzedaży. Uchwała Rady Gminy Nr VII /67 / 2011 z dnia 28.04.2011 roku wprowadziła katalog obiektów chronionych, w pobliżu których nie mogą być usytuowane punkty sprzedaży napojów alkoholowych m.in. o:

- szkoły, przedszkola, placówki oświatowo – wychowawcze i opiekuńcze, obiekty kultu religijnego. Wprowadziła także zasadę oddalenia o co najmniej 50 m od obiektów chronionych w stosunku do punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Według stanu na 30 listopada 2014 roku w gminie funkcjonują 33 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, sprzedających napoje alkoholowe przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży, w tym 32 punkty :

- o zawartości alkoholu w procentach do 4,5% oraz na piwo ;
- o zawartości alkoholu w procentach od 4,5% do 18% (bez piwa);
- o zawartości alkoholu powyżej 18%.

1 punkt - o zawartości alkoholu w procentach do 4,5% oraz na piwo ;

oraz 6 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, w tym- 4 punkty :

- o zawartości alkoholu w procentach do 4,5% oraz na piwo;
- o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (bez piwa) ;
- o zawartości alkoholu powyżej 18% .

w tym 1 punkt - o zawartości alkoholu w procentach do 4,5% oraz na piwo;

w tym 1 punkt -- o zawartości alkoholu w procentach do 4,5% oraz na piwo oraz o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (bez piwa) ;

Określony Uchwałą Rady Gminy limit w wysokości 50 punktów sprzedaży napojów alkoholowych w detalu został wykorzystany w 64%

Limit 30 punktów sprzedaży napojów alkoholowych określony dla gastronomii, wykorzystany został w 20,0%.

Z przeprowadzonych badań, dotyczących wiedzy i postaw uczniów gimnazjalnych w wieku 13 – 16 lat wobec używania alkoholu wynika, że młodzież posiada dość dużą wiedzę na temat środków zmieniających świadomość (alkohol, narkotyki, papierosy).

Prawie połowa badanych (wg. badań ogólnopolskich) w wieku 13 – 15 lat pije alkohol, pali papierosy, zwłaszcza przy okazji różnego rodzaju imprez.

Należy zauważyć, że wiedza młodzieży jest nieuporządkowana, nie opierająca się na faktach, bazuje na informacjach przekazywanych przez rówieśników np. na tak zwany mit alkoholu.

Rozdział II

CELE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

2.1. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie w Gminie Psary występowania uzależnień, nadużywania alkoholu, używania innych środków psychoaktywnych oraz negatywnych skutków społecznych, będących konsekwencją tych zjawisk, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

2.1.2. Cel strategiczny Programu realizowany będzie w pięciu obszarach:

- 1) profilaktyka uzależnień i przemocy;
- 2) pomoc psychospołeczna i prawna;
- 3) terapia, rehabilitacja;
- 4) edukacja publiczna;
- 5) interwencje.

2.1.3. Celami operacyjnymi Programu są:

- 1) ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych;
- 2) ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez realizację działań profilaktycznych;
- 3) zapewnienie pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy – w związku z uzależnieniem lub nadużywaniem alkoholu;
- 4) zapewnienie pomocy rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od innych środków psychoaktywnych;
- 5) poprawa sytuacji społecznej osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem z powodu problemów związanych z uzależnieniem i przemocą poprzez udzielanie kompleksowej pomocy;
- 6) modyfikacja postaw społecznych wobec niepożądanych zjawisk poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 7) zapewnienie kompleksowej oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i fundacji oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, innych uzależnień oraz przemocy domowej;

8) ograniczenie naruszania prawa i modyfikacja postaw społecznych wobec naruszeń przepisów określonych w art. 13¹ (reklama i promocja napojów alkoholowych) i art. 15 (m.in. zakaz sprzedaży napojów alkoholowych osobom do 18 lat) ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U z 2012 roku poz.1356 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”);

9) ograniczenie dostępności alkoholu uwzględnione przy przygotowaniu projektu prawa miejscowego w oparciu o art. 12 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

10) ograniczenie występowania zjawiska kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem innych środków psychoaktywnych.

2.2. Zadania programu.

2.2.1. Profilaktyka

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

2. Prowadzenie Grupy dla dzieci i młodzieży „Pomocna Dłoń”. Na spotkania Grupy uczęszczają dzieci i młodzież w wieku 7 – 18 lat z terenu Gminy Psary, w szczególności wytypowane przez pracowników socjalnych, pełnomocnika ds. uzależnień oraz nauczycieli i pedagogów.

3. Program zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz promowanie zdrowego stylu życia poprzez umożliwienie nieodpłatnego uczestnictwa w różnych formach aktywności w tym:

- zajęcia rekreacyjno – sportowe;
- program profilaktyki zdrowotno – sportowej

4. Ferie Zimowe Bez Narkotyków

5. Kampania edukacyjno – informacyjna „ Bezpieczna Gmina Psary - Razem Bezpieczniej
Bezpieczeństwo Publiczne w miejscach publicznych i na imprezach masowych

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców jest jednym ze wskaźników rzeczywistego stanu bezpieczeństwa na terenie Gminy Psary. Tolerancja dla przestępczości, drobnych wykroczeń, występków, powoduje wzrost liczby ciężkich przestępstw. Z kolei długofalowe działania prewencyjne i wychowawcze stanowią metodę usuwania przyczyn zagrożeń.

Program ten jest płaszczyzną współdziałania, w której każda organizacja, instytucja a nawet pojedynczy mieszkaniec gminy odnajduje sens i miejsce dla siebie w podejmowaniu inicjatyw na rzecz poprawy bezpieczeństwa.

Uczestnicy programu

Ośrodek Pomocy Społecznej;

Komenda Powiatowa Policji w Będzinie

Komisariat Policji w Wojkowicach

Sąd Rodzinny w Będzinie

Prokuratura Rejonowa w Będzinie

Szkoły z terenu Gminy Psary

Kluby Sportowe z terenu Gminy Psary,

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Będzinie

Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny w Będzinie

Katalog głównych zagrożeń

1). Patologie społeczne

- alkoholizm,
- narkomania

2.) Zagrożenia socjalne

- przemoc w rodzinie

Zatrzymanie tych niekorzystnych tendencji wymagać będzie:

- 1). Prowadzenie kampanii informacyjnej o zagrożeniach i sposobach ich unikania.
- 2). Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież i ich rodziny.
- 3). Ograniczenie patologii społecznej poprzez prowadzenie, Kampanii informacyjno – edukacyjnych w szkołach dotyczących zagrożeń występujących w środowiskach dzieci i młodzieży oraz kształtowanie właściwych postaw.

6. Bezpieczne i zdrowe odżywianie dla uczniów Szkół Podstawowych.

W dzisiejszym środowisku zdrowiu dzieci i młodzieży zagraża wiele zagrożeń, choroby cywilizacyjne z powodu nieprawidłowego odżywiania (otyłość, cukrzyca) oraz spowodowane brakiem aktywności fizycznej. Niektóre z tych zagrożeń można uniknąć lub zredukować je, prowadząc zdrowy styl życia i przestrzegając określonych zasad dotyczących odżywiania i higieny od najmłodszych lat życia. Dlatego dzieciom już od najmłodszych lat należy wpajać podstawowe zasady żywienia i higieny.

Prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych w szkołach dotyczącej zagrożeń występujących w środowiskach dzieci i młodzieży oraz kształtowanie właściwych postaw.

Oprócz odpowiedniego programu dotyczącego zasad żywienia i higieny bardzo ważnym programem jest program rekreacyjno – sportowy. Sport i ruch na świeżym powietrzu to najtańszy i najprostszy sposób zapobiegania wielu schorzeniom wśród dzieci i młodzieży. Ruch jest dobry na wszystko – poprawia nie tylko ogólną kondycję organizmu, pozwala również odreagować stres i zapomnieć o codziennych kłopotach. Terapeuci zajmujący się pomocą młodzieży uzależnionej od alkoholu, narkotyków, udowadniają, że młodzież zajmująca się sportem o wiele rzadziej sięga zarówno po alkohol, narkotyki, jak i inne używki.

7. Gminny Program Profilaktyczno – Edukacyjno – Sportowy „Żyj Marzeniami a Nie Uzależnieniami – Stochomania” dla uczniów szkół podstawowych, którego finałem jest konkursu Szkół Podstawowych w tematyce :

- 1. Bezpieczeństwo;
- 2. Pierwsza Pomoc – Ratownictwo Przedmedyczne;
- 3. Profilaktyka;
- 4. Asertywność;
- 5. Zdrowa żywność – zdrowe odżywianie.

oraz udział w konkurencjach sportowych.

8. Działania Profilaktyczno – Edukacyjno – Prewencyjne „Boiska Wielofunkcyjne i Place Zabawa w Dąbiu, Sarnowie, Górze Siewierskiej, Gródkowie, Gołąszy, Strzyżowicach, Malinowicach, Preczowie, Psarach”.

Prowadzenie działań promujących aktywny, bezpieczny pobyt i wypoczynek wśród dzieci, młodzieży i ich rodzin. Kształtowanie postaw i nawyków właściwego zachowania się bez alkoholu, narkotyków i innych używek poprzez rekreację i sport w kierunku zwrócenia szczególnej uwagi w środowisku domowym na wzmocnienie czynników takich jak: silna więź emocjonalna z rodziną, poszanowanie norm wartości i autorytetów, przynależność do pozytywnej grupy.

Wykorzystanie systemu radiowęzłowego ma na celu stały nadzór, który umożliwi szybkie i skuteczne reagowanie na łamanie prawa zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi na obiektach sportowo – rekreacyjnych na terenie Gminy Psary.

9. Gminny Konkurs Profilaktyczny Uzależnienia, HIV/AIDS to także Twój Problem.

10. Jestem Tolerancyjny – Jestem Kreatywny – dla uczniów Gimnazjum.

11. Gminny Profilaktyczny Konkurs „Kibicuj z Klasą”,

Konkurs prowadzony jest pod nadzorem Komisji Konkursowej, do której obowiązków należy obserwacja i ocena wytypowanych spotkań piłkarskich (przygotowania, przebieg i przestrzeganie zasad propagowania poprzez sport zdrowego stylu życia, bez alkoholu).

12. Lato 2015 - Bezpieczna Gmina na Orliku i Boiskach Wielofunkcyjnych bez Alkoholu, Narkotyków, Nikotyny.

13. VIII Mikołajkowy Turniej w Piłce Nożnej o puchar Zdrowia.

14. Wspieranie, organizowanie wycieczek, rajdów dla dzieci i młodzieży, które wpływają na ich rozwój umiejętności interpersonalnych oraz umiejętności służące zdrowemu stylowi życia.

15. Wspieranie wyjazdów dzieci i młodzieży do teatrów, kin, opery, wycieczki integracyjne.

Podjęmowanie działań ograniczających rozmiar problemowych zachowań dzieci i młodzieży (np. liderzy promujący zdrowy styl życia i abstynencję).

16. Organizowanie imprez i kampanii z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

17. Gminny Program Profilaktyczno – Zdrowotny, polegający na diagnozowaniu i badaniu najczęstszych przyczyn zachorowań i zatruc przez małe dzieci (w miarę możliwości i potrzeb).

18. Zagospodarowanie czasu wolnego dorosłym i rodzinom z problemem alkoholowym poprzez umożliwienie nieodpłatnego uczestnictwa w różnych formach aktywności

w tym:

Gminny Turniej w piłce nożnej o puchar Trzeźwości,

Gminny Turniej Siatkówki,

Gminny Turniej Tenisa Stołowego,

Ogólnopolski Złot Rodzin Abstynenckich – Małe Ciche,

Ogólnopolski Przegląd Twórczości Abstynenckiej Zamczysko – Olsztyn/ Cz-wy,

Mikołaj, Wigilia.

2.2.2. Pomoc Psychospołeczna i Prawna

1. Działania mające na celu integrację rodzin i środowisk abstynenckich, w tym: wyjazdów i obozów.
2. Programy pomocy psychospołecznej dla rodzin w formie warsztatów z elementami działań terapeutycznych, mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
3. Wspieranie działalności środowisk samopomocowych z ruchem AA (Anonimowych Alkoholików;

Grupy Pierwszy Krok

Klubu AA Afirmacja

AL. –ANON (kobiety)

AL.- ATEEN - (dzieci nastoletnie z rodzin alkoholowych);

DDA – dorosłe dzieci alkoholików

Warsztaty umiejętności rodzicielskich;

Warsztaty dot. integracji kobiet i mężczyzn uzależnionych

i współuzależnionych od substancji psychoaktywnych

Program wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych przemocą

- Edukacja społeczności lokalnej;

Wsparcie psychospołeczne;

Pomoc prawna;

Poradnictwo psychologiczne

Pomoc psychologiczna dla ofiar przemocy i doświadczającym przemocy.

4. Kierowanie do instytucji zajmujących się terapią ofiar przemocy.

5. Wspieranie prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

2.2.3. Edukacja z zakresu bezpieczeństwa

1. Usprawnienie monitoringu, założenie tablic informacyjnych o zakazie spożywania alkoholu i inne.
2. Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych, festynach, happeningach, konferencjach, debatach, akcjach informacyjnych.
3. Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Współorganizowanie oraz organizowanie kampanii edukacyjnych.
- 5., Szkolenia dla osób i podmiotów realizujących program gminny i programy profilaktyki oraz przeciwdziałania przemocy.

2.2.4. Interwencje

1. Realizacja programów interwencyjnych na rzecz młodzieży pijącej i upijającej się.
2. Realizacja programów krótkiej interwencji i pomocy w rodzinie związanej z nadużywaniem alkoholu.
3. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego w przypadku naruszenia prawa (przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)

Rozdział III

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- I. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i terapeutycznych.
- III. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce uzależnień, rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- IV. Działania na rzecz ograniczenia dostępności oraz zmiany struktury spożycia alkoholu na terenie Gminy Psary.
- V. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

3.1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Celem zadania jest zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu oraz osobom pijącym w sposób szkodliwy i ryzykowny odpowiedniej oferty pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

Działania realizowane w ramach tego zadania będą miały ponadto na celu ograniczenie szkód zdrowotnych, wynikających ze szkodliwego picia alkoholu oraz uzależnienia od alkoholu.

Realizacja wymienionego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. rozszerzenie oferty programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin,
2. prowadzenie zajęć terapeutycznych, zakup materiałów edukacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych i terapeutów,
3. opłacenie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – psychologa oraz psychiatry,
4. opłacenie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
5. współpraca z zakładami leczenia odwykowego wspomagającymi proces zdrowienia osób uzależnionych,
6. dofinansowanie kształcenia specjalistów pracujących w Punkcie Konsultacyjnym – szkoleń i kursów specjalistycznych, superwizji.

Wskaźniki monitoringu:

1. liczba osób uczestniczących w programach edukacyjno – terapeutycznych
2. liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym
3. liczba osób pijących alkohol szkodliwie, objętych świadczeniami opieki społecznej i placówek leczenia odwykowego

3.2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Celem zadania jest zapewnienie kompleksowej pomocy specjalistycznej rodzinom w których występują problemy alkoholowe oraz związane z przemocą – w formie poradnictwa, edukacji, pomocy specjalistycznej oraz terapii. Zadanie ma na celu podejmowanie działań sprzyjających poprawie funkcjonowania członków rodzin osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie. Rozwój działań i doskonalenie jakości pomocy udzielanej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, podniesienie kompetencji służb oraz osób zajmujących się pomaganiem dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych uzależnieniem. Kontynuowane będą działania skierowane do dzieci i młodzieży, mające na celu oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu oraz promocji zdrowego stylu życia, promocji zdrowego odżywiania, jak również pomocy dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka.

Zadanie uwzględnia ponadto projekty mające na celu poszerzenie wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskania pomocy.

Szczególne uwagi skierowane będzie na udzielanie pomocy integrującej działania różnych instytucji w ramach istniejących na terenie naszej gminy zespołów interdyscyplinarnych, których zadaniem jest diagnoza oraz udzielanie pomocy całej rodzinie.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1, tworzenie nowych i wspieranie istniejących miejsc wsparcia środowiskowego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
2. finansowanie prowadzenia zajęć promujących zdrowy styl życia oraz programów edukacyjno --terapeutycznych dla dzieci i młodzieży,
3. organizację i lub dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy alkoholowe, przemoc w rodzinie oraz z rodzin prawidłowo funkcjonujących,
4. wspieranie pracy interdyscyplinarnych zespołów udzielających pomocy dzieciom i rodzinie z problemami wynikającymi z uzależnień, w szczególności w zakresie współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Psarach,
5. pokrycie kosztu funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego, prowadzenie grup wsparcia, zajęć terapeutycznych itp.,
6. wspieranie grup wsparcia oraz zajęć terapeutycznych dla osób współuzależnionych oraz ofiar przemocy,
7. wspieranie programów interwencyjno – korekcyjnych, terapeutycznych dla sprawców przemocy domowej,

8. prowadzenie działań informacyjnych, dotyczących możliwości otrzymania pomocy na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie – w Ośrodku Pomocy Społecznej, podmiotach leczniczych, policji, poradniach psychologiczno – pedagogicznych, poradniach zdrowia psychicznego,
9. organizację warsztatów umiejętności rodzicielskich – zajęć o charakterze profilaktycznym mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych, przygotowujących rodziców do wychowywania dzieci bez przemocy,
10. prowadzenie działań edukacyjnych służących zmniejszeniu skali zaburzeń życia rodzinnego w szczególności wynikających z problemu alkoholowego, przygotowanie materiałów edukacyjno – informacyjnych.

3.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i terapeutycznych.

Celem zadania jest upowszechnianie, wdrażanie oraz poszerzenie oferty rekomendowanych działań profilaktycznych opartych na skutecznych strategiach oddziaływań. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych nastawionych na ograniczenie picia alkoholu oraz działań ograniczających ryzyko picia szkodliwego i uzależnienia. Realizacja i wspieranie kampanii edukacyjnych, mających na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat szkód wynikających z picia alkoholu. Organizowanie i wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia, utrwalenie postaw abstynenckich w środowisku dzieci i młodzieży. Zwiększanie kompetencji wychowawczych rodziców, edukacja rodziców w zakresie możliwości wspierania abstynencji dziecka i przygotowania go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Organizacja szkoleń dla osób pracujących z dziećmi, dotyczących efektywnych sposobów przekazywania wiedzy na temat uzależnień, wskazywania alternatywnych wzorców spędzania wolnego czasu, radzenia sobie ze stresem i rozwiązywaniem problemów. Podejmowane inicjatywy będą miały na celu edukowanie, uświadamianie, kształtowanie podejmowanych postaw, zdolności do dokonywania wyborów oraz oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Stosowane będą różne metody i programy uwzględniające profilaktykę uniwersalną i selektywną, które będą miały na celu osłabienie wpływu czynników ryzyka oraz wzmocnienie czynników chroniących w szkole, rodzinie oraz w środowisku lokalnym. Na przestrzeni ostatnich kilku lat działania te są zaplanowane we współpracy z placówkami oświatowymi i systematycznie prowadzone, tak aby możliwe było dotarcie do szerokiej grupy młodych ludzi w różnych przedziałach wiekowych. Zaplanowane działania prowadzone będą w różnych środowiskach i kierowane będą zarówno do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. W dalszym ciągu będą uwzględniały realizację programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, dotyczących różnych środków uzależniających oraz łączenie poszczególnych działań podejmowanych wobec tej populacji.

W ramach zadania będą ponadto realizowane kampanie edukacyjno – informacyjne mające na celu promocję zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień, ograniczenie dostępności napojów alkoholowych dla młodzieży oraz zmianę postaw i zachowań sprzedawców alkoholu. Prowadzona będzie diagnoza problemów alkoholowych oraz ewaluacja działań profilaktycznych.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. prowadzenie oraz finansowanie programów profilaktycznych, terapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz innych form oddziaływań uwzględniających zagrożenia dotyczące rozwoju umiejętności społecznych, przeciwdziałania uzależnieniom oraz edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym,
2. realizację programów profilaktyczno – interwencyjnych dla młodzieży eksperymentujące z alkoholem,
3. dofinansowanie wypoczynku oraz wyjazdów dzieci i młodzieży związanych z realizacją programów profilaktycznych oraz terapeutycznych,
4. realizację programów oraz przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych, gazetki itp.,
5. prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i terapeutycznych,
6. podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonym dla rodziców, których celem jest bezpieczne i zdrowe odżywianie dzieci i młodzieży oraz rodzin,
7. podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych- prowadzenie warsztatów, konsultacje specjalistów,
8. organizowanie i wspieranie lokalnych działań, kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii, zakup materiałów edukacyjno – informacyjnych itd.,
9. współudział w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień i rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii,
10. prowadzenie badań i sondaży, lokalnych diagnoz i ekspertyz pozwalających ocenić aktualny stan problemów alkoholowych, zasobów i efektów podejmowanych działań, w tym realizacja badań rozpowszechniania i wzorów picia alkoholu w populacji dzieci i młodzieży,
11. prowadzenie działalności w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, kampanie edukacyjne związane z promowaniem trzeźwości kierowców, dystrybucja materiałów edukacyjnych,
12. wspieranie pracowników socjalnych w stosowaniu wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji,
13. współpraca z mediami w zakresie propagowania wiedzy, dotyczącej profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
14. zakup oraz rozdawnictwo materiałów edukacyjno – informacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień.

3.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce uzależnień, rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Celem zadania jest kontynuacja i doskonalenie współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r., o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, osobami fizycznymi zajmującymi się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Współpraca polegać będzie na wspieraniu finansowym oraz merytorycznym projektów realizowanych przez ww. podmioty, które wynikają z potrzeb społeczności lokalnej i mają wpływ na zmniejszenie rozmiaru problemów wynikających z uzależnień. Ważnym elementem zadania będzie wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich, które spełniają ważną rolę w procesie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, jak również członkom ich rodzin.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, udzielanie pomocy osobom nadużywającym i uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin,
2. organizowanie spotkań w celu wymiany doświadczeń i integracji środowiska zawodowego osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
3. zakup pomocy naukowych, dydaktycznych, książek oraz materiałów edukacyjno – informacyjnych przeznaczonych na pakiety edukacyjno – informacyjne, które będą przekazywane szkołom, instytucjom, organizacjom pozarządowym zajmującym się profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
4. wspieranie działalności Punktu Konsultacyjnego,
5. współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w szczególności z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Katowicach,

3.5. Działania na rzecz ograniczenia dostępności oraz zmiany spożycia alkoholu na terenie gminy.

Organy samorządu terytorialnego zgodnie z postanowieniami Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych.

W świetle powyższego został podjęty następujący akt prawa miejscowego:

1. Uchwała Nr VII /67 /2011 Rady Gminy Psary z dnia 28.04.2011 roku w sprawie ustalenia na terenie Gminy Psary liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

3.6. Interwencje

1. Realizacja programów interwencyjnych na rzecz młodzieży pijącej i upijającej się.
2. Realizacja programów krótkiej interwencji i pomocy w rodzinie związanej z nadużywaniem alkoholu.
3. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego w przypadku naruszenia prawa (przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)

Rozdział IV REKOMENDACJE

Cele i zadania ujęte w niniejszym Programie są zgodne z rekomendacjami do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych opublikowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ponadto realizatorom Programu rekomenduje się:

- realizację długoterminowych i kompleksowych działań profilaktycznych w szkołach opartych na diagnozie, kładących nacisk na problematykę uzależnień (od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, nikotyny) oraz programów ukierunkowanych na rozwijanie umiejętności interpersonalnych, w tym naukę zachowań asertywnych oraz sposobów radzenia sobie ze stresem;
- realizację programów skierowanych do młodzieży w wieku 12 – 15 lat, wśród których obserwuje się wzrost spożycia alkoholu przez podejmowanie działań w środowisku rówieśniczym;
- realizację programów skierowanych do rodziców i opiekunów, dotyczących odpowiedzialnego podejścia do spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież;
- realizację innowacyjnych programów edukacyjnych skierowanych do środowiska kobiet.

Rozdział V REALIZATORZY PROGRAMU

Na poziomie gminy Psary realizatorem jest Wójt Gminy Psary za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej w Psarach.- Punktu Konsultacyjnego:

Punkt Konsultacyjny

I. Cele działalności Punktu Konsultacyjnego

- 1) zwiększenie wiedzy mieszkańców Gminy Psary w zakresie szkodliwości przyjmowania napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych oraz przyczyn i skutków stosowania przemocy w szkole, rodzinie i środowisku lokalnym;
- 2) ułatwienie dostępu mieszkańcom Gminy Psary do informacji o podejmowanych przez Gminę działaniach profilaktycznych, edukacyjnych w obszarze rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od środków psychoaktywnych, przemocy i przeciwdziałania HIV/AIDS;
- 3) zwiększenie dostępu do informacji w zakresie działalności profilaktycznej i edukacyjnej oraz z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych a także innych uzależnień;
- 4) zmniejszenie poziomu bezradności osób uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających oraz osób współuzależnionych oraz doznających i stosujących przemoc, będących mieszkańcami Gminy Psary.

II. Punkt Konsultacyjny prowadzi działalność skierowaną do wszystkich mieszkańców Gminy Psary, a w szczególności osób:

- 1) będących w kryzysie;
- 2) uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających;
- 3) członków rodzin osób uzależnionych;
- 4) doświadczających przemocy;
- 5) stosujących przemoc.

III. Baza lokalowa

- 1) Punkt Konsultacyjny działa pięć dni w tygodniu w godzinach 11⁰⁰- 19⁰⁰
- 2) Punkt Konsultacyjny posiada pomieszczenia na indywidualną pracę z klientem, umożliwiającą nieskrępowaną rozmowę;
- 3) Zakres i wymiar pracy poszczególnych pracowników Punktu określa Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, dostosowując do potrzeb Gminy.
- 4) Osoby realizujące zadania w Punkcie Konsultacyjnym posiadają kwalifikacje z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień, przeciwdziałania przemocy, pracy socjalnej, resocjalizacji, prawa, psychologii.

IV. Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy w szczególności:

- 1) wstępna diagnoza i ocena sytuacji rodzinnej;
- 2) udzielanie konsultacji i porad psychologicznych, prawnych, socjalnych oraz porad z zakresu profilaktyki;
- 3) motywowanie do podjęcia leczenia oraz kierowanie do specjalistycznych placówek;
- 4) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
- 5) prowadzenie w środowisku działań edukacyjno – informacyjnych i motywujących;
- 6) udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych;
- 7) stałe aktualizowanie bazy danych o wszelkich formach pomocy;
- 8) prowadzenie informacji telefonicznej

Punkt Konsultacyjny zwiększa dostępność do terapii dla osób z problemem alkoholowym. Mając świadomość występujących problemów podjęto działania zmierzające do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych (realizacja polegać będzie na finansowaniu i dofinansowaniu wymienionych zadań). Punkt Konsultacyjny ma za cel prowadzenie grup terapeutycznych dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu i treningów asertywności dla współuzależnionych, których celem jest m.in. nabywanie odpowiedzialności za realizację własnych potrzeb oraz umiejętności ochrony dzieci.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Szczególną rolę w pomocy rodzinom z problemem alkoholowym pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podejmująca czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Zadania Komisji

1. Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji:

- a) przeprowadzenie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu,
- b) przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o leczenie odwykowe wpływających z instytucji np. Prokuratury Rejonowej, Komisariatu Policji, Sądu Rejonowego, Ośrodka Pomocy Społecznej oraz od członków rodzin osób nadużywających alkoholu,
- c) motywowanie osób zgłoszonych do Komisji do podjęcia leczenia odwykowego,
- d) monitorowanie przebiegu leczenia.

2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.:

- a) zlecenie przeprowadzenia badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania formy leczenia osób zgłaszanych do Komisji,
- b) kierowanie wniosków do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- c) wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów i instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia,
- d) występowanie członków Komisji w charakterze strony przed Sądem w sprawach o leczenie odwykowe.

3. Kierowanie wniosków do Sądu o wgląd w sytuację małoletnich dzieci.

4. Opiniowanie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

5. Zawiadamianie Prokuratury o przestępstwie znęcania się i Komisariatu Policji o zaistniałej przemocy w rodzinie.

6. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Współpraca z instytucjami (Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji w Będzinie, Komisariatem Policji w Wojkowicach, Prokuraturą, Sądem Rejonowym w Będzinie) w sprawach osób zgłoszonych do Komisji.

7. Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i w grupach roboczych powołanych zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

8. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi skierowanych do różnych grup zawodowych i społecznych, w tym szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych.

9. Prowadzenie działań kontrolnych (w tym: w formie działalności profilaktyczno – edukacyjnej prowadzonej w placówkach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych) i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
10. Organizowanie festynów, imprez i konkursów trzeźwościowych i z zakresu wiedzy o uzależnieniu.
11. Udział członków Komisji w szkoleniach dotyczących profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
12. Wydawanie komunikatów i opinii zawierających stanowisko w sprawie profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
13. Popularyzacja wiedzy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (wydawanie ulotek, materiałów edukacyjnych, strona internetowa).

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywa posiedzenia w godzinach popołudniowych, zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Zadania koordynowania wykonania GKRPA realizuje Przewodniczący Komisji.

Do zadań przewodniczącego należy:

- a) przygotowanie projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- b) bieżąca koordynacja i nadzór na formalną i merytoryczną zgodnością wykonywanych zadań z przyjętym harmonogramem działań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- c) udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- d) przeprowadzanie analizy problemów Alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie gminy,
- e) określanie zgodności podejmowanych działań z GKRPA,
- f) współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- g) branie udziału w naradach, szkoleniach doskonalących, służących podnoszeniu kwalifikacji w dziedzinie organizacji i prowadzenia pracy profilaktycznej, dotyczącej metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Psary członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie:

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie będący pracownikami OPS – u otrzymują wynagrodzenie - 100 zł brutto, wypłacane na podstawie listy obecności za udział w posiedzeniu Podkomisji motywacyjno – interwencyjnej, skontrolowanie lub zaopiniowanie placówek sprzedających alkohol, miesięcznie bez względu na ilość odbytych posiedzeń. W przypadku nieobecności w czasie posiedzenia nie będzie wypłacane wynagrodzenie.

1. Pełnomocnik ds. Uzależnień

Inicjuje działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych na terenie gminy, gromadzi

materiały niezbędne do realizacji / broszury, czasopisma, książki, plakaty, ulotki o tematyce przeciwalkoholowej itp./. Przekazuje materiały realizatorom gminnego programu. Informuje o możliwości podjęcia leczenia w placówce leczenia odwykowego, motywuje do leczenia. Udziela wsparcia po zakończeniu leczenia (kieruje do grup wsparcia po zakończonym programie leczenia w placówce odwykowej w punkcie konsultacyjnym).

Współpracuje ze szkołami, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi instytucjami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, które mogą zaangażować się w profesjonalną i systemową pomoc dla klientów punktu. Uruchamia interwencje w przypadku zdiagnozowanej przemocy domowej.

Profilaktyka wśród dzieci i młodzieży wymaga nowoczesnych metod oddziaływania, opartych na systemowej realizacji programów profilaktycznych i informacyjno – edukacyjnych, wpływających na postawy uczniów oraz uczących umiejętności służących zdrowemu stylowi życia. Współpraca i wspólne działania terapeutyczne i profilaktyczno – edukacyjne pedagogów szkolnych,

Pełnomocnik ds. uzależnień prowadzący Punkt Konsultacyjny współpracuje z :

1. Członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Psarach.
2. Dyrektorami Szkół Podstawowych i Gimnazjum w Psarach.
3. Pedagogami Szkolnymi.
4. Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.
5. Sądem Rodzinnym;
6. Zespołem Interdyscyplinarnymi ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
7. Powiatową Komendą Policji w Będzinie;
8. Komisariatem Policji w Wojkowicach;
9. Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie;
10. Ochotniczą Strażą Pożarną Gminy Psary
11. Pracownikami Socjalnymi Ośrodka Pomocy Społecznej;
12. Innymi placówkami kultury, oświaty

Poradnictwo dla Rodzin w Sytuacji Kryzysowej

2.Prawnik - pracuje w Punkcie Konsultacyjnym udziela porad prawnych, wskazuje miejsca i sposoby poszukiwania pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych, rodzinom w których występuje przemoc.

Celem zwiększenia dostępności pomocy prawnej jest:

skuteczność interwencji prawno – administracyjnej wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez picie alkoholu.

Specjaliści pełniący dyżury w Punkcie Konsultacyjnym udzielają porad o sposobach rozwiązywania problemów alkoholowych, pomocy rodzinom w wychowaniu dzieci poprzez doskonalenie ich umiejętności wychowawczych. Przeprowadzają rozmowy indywidualne z dziećmi i rodzicami. Składają wizyty domowe.

Poradnictwo dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych

3.Terapeuta - prowadzi terapię indywidualną i grupową dla uzależnionych, współuzależnionych i kobiet uzależnionych od alkoholu. Współpracuje z OPS. GKRPA. Współdziała w zakresie działań edukacyjnych i informacyjnych dla dzieci, młodzieży. Wspiera działania pedagogizacji rodziców w zakresie zagrożeń wynikających z nadmiernego spożywania alkoholu, uzależnienia od alkoholu, problemów psychologicznych rodzin z problemem alkoholowym, a w szczególności dzieci wychowywanych w tych rodzinach.

Dokonuje oceny i diagnozy uzależnienia od alkoholu. Wobec tych osób podejmuje działania edukacyjne, motywując do zmiany dotychczasowych zachowań związanych z używaniem alkoholu.

Poradnictwo Wczesno – Profilaktyczne

Prowadzi dla dzieci i młodzieży zajęcia profilaktyczno – wychowawcze, socjoterapeutyczne. Współpracuje ze szkołami w prowadzeniu działań i programów profilaktycznych, przeprowadza konsultacje, z nauczycielami, wychowawcami, realizatorami programów profilaktycznych w szkołach, konsultuje programy profilaktyczne, wspomaga merytorycznie i inicjuje wprowadzanie do szkół nowatorskich działań edukacyjnych, profilaktycznych.

4.Psycholog Tyflopedagog – pracownik Punktu udziela pomocy w eliminowaniu zaburzeń występujących u dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez /warsztaty radzenia sobie ze złością, stresem/. Kształci umiejętności samodzielnego rozwiązywania konfliktów w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.

Pełniący dyżur w Punkcie udziela porad o sposobach rozwiązywania problemów przemocy domowej, przemocy w stosunku do dzieci, dorosłych. Prowadzi terapię indywidualną i rodzinną. Współpracuje z Sądem Rodzinnym, Kuratorami, Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Pomaga w zmianie sposobów postrzegania sytuacji interpersonalnych, zwłaszcza konfliktowych umożliwia znajdowanie bardziej konstruktywnych rozwiązań niż stosowanie przemocy. Uczy radzenia sobie z trudnymi stanami emocjonalnymi, zmianami wartości i przeformułowania przekonań dotyczących ról: męża/ żony, rodziny, mężczyzny/ kobiety.

5. Logopeda Dyplomowany

Prowadzi zajęcia, których celem jest kształtowanie mowy, usuwanie wad wymowy u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Praca logopedy w Punkcie Konsultacyjnym pomaga w kształtowaniu osobowości dziecka. Zaburzenia mowy u dzieci objawiają się w rozmaity sposób i mają różny stopień nasilenia.

6. Pedagodzy Szkolni

Współpracują z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Punktem Konsultacyjnym celem objęcia opieką i terapią psychologiczną – pedagogiczną dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, a w szczególności ulegających przemocy domowej.

Jednym z ważniejszych zadań w realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest stworzenie systemu pomocy socjoterapeutycznej dla dzieci. Podstawowym źródłem zagrożeń dla dziecka jest stan chronicznego napięcia i stresu.

Trwanie w ciągłej niepewności, nieprzewidywalności wydarzeń wywołuje u dziecka poczucie braku stabilności, porządku życiowego, a co za tym idzie, brak kontroli nad własnym życiem. Ponadto dzieci stanowią grupę podwyższonego ryzyka pod względem prawdopodobieństwa uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Dobrze rozwiązanie stanowi tworzenie punktów świetlicowych, które będą realizowały plan pomocy dzieciom i rodzinie, w których w zależności od potrzeb i możliwości może być zorganizowane dożywianie.

Punkt Świetlicowy w Zespole Szkolno – Przedszkolnym Nr 2 w Sarnowie

Punkt Świetlicowy czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 16:00 – 17:00.

Zapewnia opiekę wychowawczą i dydaktyczną. Prowadzi działania profilaktyczno - edukacyjne, wspiera rozwój dziecka poprzez wzmacnianie osobowości młodych ludzi.

7. Wychowawcy

Wspierają rodziny dysfunkcyjne obejmując dzieci i młodzież indywidualnymi i grupowymi działaniami wychowawczymi, profilaktycznymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi,

Wychowawcy i pedagodzy prowadzą zajęcia opiekuńcze, wychowawcze, profilaktyczne wobec uczestników i ich rodzin.

8. Ośrodek Pomocy Społecznej

Udziela pomocy socjalnej, pomaga w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb życiowych, materialnych, bytowych osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. Oddziaływanie socjalne Ośrodka Pomocy Społecznej skupione jest na motywowaniu osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, umożliwiające im reintegrację zawodową i społeczną, a w konsekwencji podjęcie pracy dającej utrzymanie.

Praca socjalna prowadzona w OPS ukierunkowana jest na wspomaganie rodziny w rozwiązywaniu istniejących problemów alkoholowych. Pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe, w zakresie występowania problemu alkoholowego w rodzinie, które są niezbędne w orzeczniczych działaniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pracownicy socjalni ściśle współpracują z Pełnomocnikiem, prowadząc stały monitoring działań wobec osób nadużywających alkohol, zobowiązanych przez Komisję do podjęcia leczenia odwykowego

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ma za zadanie diagnozowania problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą, w celach zapobiegawczych lub podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą.

Wolontariusze

Działalność placówki jest wspierana przez wolontariuszy. Szczególnie w pomocy w nauce, prowadzeniu kół zainteresowań i indywidualnych zdolności dzieci. Pomoc wolontariuszy odbywa się na podstawie porozumienia zawartego przez kierownika z wolontariuszem.

Rozdział VI.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy Psary dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ustala się następujące zasady finansowania pracy członków w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Za udział w posiedzeniu przysługuje wynagrodzenie dla:

1. Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie otrzymuje wynagrodzenia za udział w posiedzeniu Komisji, gdyż wykonuje te obowiązki w ramach etatu.
2. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie 100,-zł brutto za uczestnictwo w każdym posiedzeniu, wypłacane na podstawie listy obecności, skontrolowanie, wydawanie postanowień o zgodności punktów sprzedaży z warunkami określonymi w uchwale Rady Gminy bez względu na ilość odbytych posiedzeń.
3. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń Komisji.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródła finansowania

Zgodnie z art. 11¹ Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ ust.1 Ustawy gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

- a. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015 prowadzona będzie ze środków własnych Gminy uzyskanych z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 roku poz. 1356 – jednolity tekst z późn. zm.).
- b. Środki finansowe niewykorzystane, a przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przesuwają się jako środki nie wygasające na realizację zadań na rok następny.
- c. Przewiduje się współfinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
- d. Inne przewidziane przepisami prawa.

Zasady finansowania zadań programu:

- a. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu ujęte zostają w planach budżetowych na 2015 rok w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi, określa załącznik do niniejszego programu zwany: Planem wydatków gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – Załącznik Nr 2;
- b. Dysponentem w/w środków jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej.
- c. Przewiduje się dokonywanie przesunięć pomiędzy poszczególnymi rodzajami wydatków zarządzeniem Wójta Gminy Psary.

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr III/15/2014
RADY GMINY PSARY
z dnia 18 grudnia 2014r.

HARMONOGRAM KOSZTÓW
GMINNEGO PROGRAMU
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
2015 r.

1. Wynagrodzenia i pochodne pracowników realizujących program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - 105.308,-zł.
2. Wydatki na rzecz realizacji programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym: usługi i zakupy - 38.692,- zł.
- Razem : - 144.000,- zł.